

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

**Brussel, 31.07.1996
COM(96) 420 def.**

96/0217 (CNS)

Voorstel voor een

VERORDENING (EG) VAN DE RAAD

**tot bescherming van de rechtsorde en de buitenlandse economische belangen
van de Europese Gemeenschap
tegen de gevolgen van de toepassing van bepaalde rechtsregels van bepaalde derde landen
en daarop gebaseerde of daaruit voortvloeiende maatregelen**

(door de Commissie ingediend)

TOELICHTING

Op 15 juli 1996 heeft de Raad van de Europese Unie een reeks maatregelen besproken die de EU zou kunnen nemen om de bedrijven in de EU te beschermen tegen de schade die ze ten gevolge van de Amerikaanse "Cuban Liberty and Democratic Solidarity (Libertad) Act", de zgn. "Helms Burton Act" zouden kunnen lijden. De Raad heeft de COREPER de opdracht gegeven om de nodige voorbereidingen te treffen voor een gecoördineerde actie van de Gemeenschap.

Een van de maatregelen die genomen zou kunnen worden was "de toepassing/invoering van wetgeving door de EU om de extraterritoriale gevolgen van de Amerikaanse wetgeving te neutraliseren". Onderhavige mededeling bevat een voorstel voor een Verordening van de Raad in die zin.

De voorgestelde verordening heeft ten doel de rechtsorde en de buitenlandse economische belangen van de Europese Gemeenschap door middel van een aantal bijzondere maatregelen te beschermen. Deze maatregelen zijn slechts bedoeld als een bescherming van de Gemeenschap en de aldaar gevestigde personen en bedrijven tegen de onrechtmatige en schadelijke gevolgen van de Amerikaanse wetgeving en maatregelen.

Het nemen van maatregelen op EG-niveau, en niet op nationaal niveau, biedt duidelijk voordelen. Op politiek vlak wordt bereikt dat Amerika een duidelijk, gemeenschappelijk signaal krijgt. Tevens wordt een bescherming die door middel van identieke of soortgelijke (gecoördineerde) nationale maatregelen niet verkregen kan worden, des te meer omdat sommige Lid-Staten te kennen hebben gegeven dat het voor hen moeilijk zou zijn een dergelijke wetgeving op nationaal niveau tot stand te brengen, of snel tot stand te brengen. Voorts biedt de EG-wetgeving identieke voorwaarden voor de EG-bedrijven waardoor de eenheid van de interne markt behouden blijft, met name indien de VS, bij de verlenging van de schorsing van het recht een klacht op grond van Titel III in te dienen, gebruik zou maken van de mogelijkheid een onderscheid te maken tussen landen of bedrijven. Tenslotte is het door wetgeving op EG-niveau mogelijk overal in de Gemeenschap waar Amerikaanse burgers/bedrijven bezittingen hebben een rechtszaak tegen die burgers/bedrijven aan te spannen om toegekende bedragen terug te vorderen.

Bij de artikelen van het voorstel kan het volgende worden opgemerkt:

Artikel 1 stelt het toepassingsgebied vast en de maatregelen waartegen bescherming wordt geboden. De betrokken wetgeving wordt in de bijlage bij de Verordening opgesomd. Momenteel bevat de bijlage slechts de extraterritoriale Amerikaanse wetgeving in verband met het embargo ten aanzien van Cuba. De Raad kan op voorstel van de Commissie besluiten de lijst in de bijlage tot andere rechtsregels (van hetzelfde derde land of van een ander derde land) uit te breiden. Hetzelfde geldt voor de verwijdering van punten van de lijst van zgn. primaire wetgeving.

Indien de wetgeving van het derde land de basis vormt voor secundaire wetgeving of soortgelijke rechtsregels, kan de Commissie, overeenkomstig artikel 7, onder c), deze secundaire wetgeving aan de lijst in de bijlage toevoegen, overeenkomstig de in artikel 8 vermelde comitéprocedure. Een secundaire rechtsregel is al in de bijlage vermeld.

Om ervoor te zorgen dat de Gemeenschap bij het beschermen van haar belangen snel en adequaat kan optreden, is in artikel 2 bepaald dat de natuurlijke personen en rechtspersonen in de Gemeenschap wier economische belangen door de betwiste wetgeving worden geschaad de Commissie de nodige informatie te verstrekken.

In artikel 3 is bepaald dat indien de in artikel 2 bedoelde informatie vertrouwelijk is, deze als vertrouwelijk zal worden behandeld.

Artikel 4 heeft ten doel ervoor te zorgen dat de erkenning of uitvoerbaarheid van de vonnissen van rechtbanken en hoven buiten de Gemeenschap op grond van de betwiste Amerikaanse wetgeving wordt geblokkeerd. Dit artikel is er met name op gericht te voorkomen dat uitvoering wordt gegeven aan de vonnissen van Amerikaanse rechtbanken op grond van Titel III van de Helms-Burton-Act.

Volgens artikel 5 is het verboden de betwiste onderdelen van de Amerikaanse wetgeving waarop de verordening betrekking heeft in acht te nemen. Het bestaan van een dergelijke bepaling is bedoeld als bescherming in zaken voor Amerikaanse rechtbanken indien personen in de VS voor het niet-naleven van die bepalingen worden vervolgd. (Dergelijke clausules zijn ook te vinden in de wetgeving van het Verenigd Koninkrijk en Canada.)

In bepaalde omstandigheden kan door het niet-naleven van deze bepalingen echter buitengewone schade ontstaan voor personen/bedrijven. Daarom wordt in de mogelijkheid voorzien toestemming te verkrijgen de bepalingen wel in acht te nemen. Een dergelijke toestemming kan door de Commissie worden verleend overeenkomstig de in artikel 8 genoemde comitéprocedure.

Artikel 6 bevat de "terugvorderings"-clausule volgens welke bedragen die Amerikaanse personen op grond van de betwiste Amerikaanse wetgeving zijn toegekend, kunnen worden teruggevorderd. Dit artikel is vooral van betekenis indien het na 1 februari 1997 toch mogelijk wordt op grond van Artikel III van de Helms-Burton Act een rechtszaak aan te spannen. Hiermee wordt de Canadese "blocking statute" gevolgd omdat toegestaan wordt dat het gehele bedrag wordt teruggevorderd en niet slechts het deel van het bedrag dat werd verkregen door verdubbeling of verdrievoudiging van de oorspronkelijke compensatie/betaling ingevolge een uitspraak van een rechtbank of hof in de VS.

De Commissie krijgt enkele bevoegdheden op dit gebied. Zo kan zij de bijlage bij de verordening wijzigen en toestemming geven dat de betwiste bepalingen in bepaalde gevallen toch in acht worden genomen. Volgens artikel 7 is de Commissie ook verplicht de Raad in kennis te stellen van de gevolgen van de betwiste Amerikaanse wetgeving en daarop gebaseerde maatregelen en dient ze de Raad elk jaar een uitgebreid verslag te doen toekomen. Voorts dient de Commissie de rechterlijke uitspraken waarop artikel 4 van toepassing is in het Publikatieblad bekend te maken.

Voor de uitvoering van de eerste twee genoemde taken zal de Commissie worden bijgestaan door een Comité bestaande uit vertegenwoordigers van de Lid-Staten dat, het belang van de door de Commissie te nemen maatregelen in aanmerking genomen, te werk gaat overeenkomstig artikel 2 (Procedure II) van Besluit 87/373/EEG van de Raad van 13 juli 1987 (PB nr. L 197, blz. 33, 18.7.1987).

Volgens artikel 9 zijn de Lid-Staten verplicht de straffen vast te stellen bij overtreding van de bepalingen van deze verordening. De straffen moeten effectief zijn, in verhouding staan tot de ernst van de overtreding en potentiële overtredders afschrikken.

Artikel 10 voorziet in een uitwisseling van gegevens over de toepassing van de verordening tussen de Lid-Staten en de Commissie, om te voorkomen dat deze op verschillende wijze wordt toegepast.

Wat het toepassingsgebied van de verordening betreft, is in artikel 11 bepaald dat de verordening niet slechts territoriale beperkingen kent, maar ook beperkt is tot natuurlijke personen of particuliere of openbare rechtspersonen die wettelijk in de Gemeenschap gevestigd zijn en daar ook daadwerkelijk verblijven. Een dergelijke beperking is wenselijk om te voorkomen dat natuurlijke personen of rechtspersonen de bescherming van de verordening trachten te verkrijgen terwijl hun permanente belangen buiten de Gemeenschap liggen. Dit is met name relevant voor personen die normalerwijze in de VS gevestigd zijn.

Niettemin kan gedacht worden aan de uitbreiding van het toepassingsgebied van de verordening tot personen die gevestigd zijn in een derde land dat identieke of soortgelijke voorschriften kent en dat het toepassingsgebied van zijn voorschriften tot in de Gemeenschap gevestigde personen uitstrekt. Een dergelijke wederkerigheid zou de terugvorderingsclausule effectiever maken, omdat er dan meer mogelijkheden zouden zijn toegang te verkrijgen tot bezittingen van Amerikaanse personen/bedrijven van wie bedragen dienen te worden teruggevorderd.

Voorstel voor een

VERORDENING (EG) VAN DE RAAD

**tot bescherming van de rechtsorde en de buitenlandse economische belangen
van de Europese Gemeenschap
tegen de gevolgen van de toepassing van bepaalde rechtsregels van bepaalde derde landen
en daarop gebaseerde of daaruit voortvloeiende maatregelen**

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, inzonderheid op de artikelen 113 en 235,

Gezien het voorstel van de Commissie,

Gezien het advies van het Europees Parlement¹,

Overwegende dat een open systeem van internationale handel en kapitaalinvesteringen een van de doelstellingen van de Europese Gemeenschap is,

Overwegende dat bepaalde derde landen wetten en andere rechtsregels hebben vastgesteld, of voornemens zijn die vast te stellen, waarbij de activiteiten worden geregeld van natuurlijke en rechtspersonen die onder de rechtsbevoegdheid van de Lid-Staten van de Europese Gemeenschap vallen,

Overwegende dat de extraterritoriale toepassing van deze wetten en rechtsregels met het internationale recht strijdig is,

Overwegende dat deze wetten en de daarop gebaseerde of daaruit voortvloeiende maatregelen, met inbegrip van andere rechtsregels, de gevestigde rechtsorde raken of kunnen raken en van nadelige invloed kunnen zijn op de buitenlandse economische belangen van de Europese Gemeenschap en de belangen van natuurlijke personen en rechtspersonen die hun rechten overeenkomstig de gemeenschappelijke in- uit uitvoerregelingen uitoefenen en op het vrije verkeer van kapitaal tussen de Gemeenschap en derde landen;

Overwegende dat het onder deze uitzonderlijke omstandigheden, om de gevestigde rechtsorde, de buitenlandse economische belangen van de Gemeenschap en de belangen van genoemde personen te beschermen, noodzakelijk is op EG-niveau maatregelen te nemen om de gevolgen van de betrokken buitenlandse wetgeving weg te nemen, te neutraliseren, te blokkeren of anderszins tegen te gaan,

Overwegende dat de Commissie bij de tenuitvoerlegging van deze verordening dient te worden bijgestaan door een comité bestaande uit vertegenwoordigers van de Lid-Staten;

Overwegende dat onderhavige maatregelen maatregelen zijn om bovengenoemde doelstellingen te helpen bereiken;

Overwegende dat het Verdrag voor de vaststelling van sommige bepalingen van deze verordening in geen andere bevoegdheden dan die op grond van artikel 235 voorziet,

¹ Advies van, PB nr.

HEEFT DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Toepassingsgebied

Artikel 1

Deze verordening biedt bescherming en gaat de gevolgen tegen van de extraterritoriale toepassing van de in de bijlage genoemde wetten en tegen de daarop gebaseerde of daaruit voortvloeiende maatregelen, met inbegrip van andere rechtsregels.

Op voorstel van de Commissie kan de Raad wetten aan de bijlage toevoegen of wetten in de bijlage schrappen.

Kennisgeving

Artikel 2

Een persoon die meent dat de in artikel 1 genoemde wetten of maatregelen rechstreeks of onrechtstreeks gevolgen hebben voor zijn economische en financiële belangen deelt dit aan Europese Commissie mede².

Geheimhouding

Artikel 3

De inlichtingen die op grond van deze verordening worden verstrekt worden slechts gebruikt voor het doel waarvoor zij werden verstrekt.

Inlichtingen die uit hun aard vertrouwelijk zijn of die als vertrouwelijk werden verstrekt vallen onder de regels van het ambtsgeheim. De Commissie maakt deze inlichtingen niet bekend, tenzij de persoon die ze heeft verstrekt dit uitdrukkelijk heeft toegestaan.

De bekendmaking van dergelijke inlichtingen is toegestaan indien de Commissie daartoe verplicht of gerechtigd is, in het bijzonder in het kader van rechtszaken. Bij het bekendmaken van dergelijke gegevens moet de Commissie rekening houden met het legitieme belang van de betrokkene dat zijn zakengeheimen niet worden verspreid.

Dit artikel doet geen afbreuk aan het recht van de Commissie algemene gegevens bekend te maken.

Niet-erkenning van rechterlijke uitspraken

Artikel 4

De uitspraken van rechtbanken en hoven buiten de Gemeenschap die op grond van de in artikel 1 genoemde wetten en maatregelen zijn gedaan, mogen op geen enkele wijze worden erkend of uitgevoerd.

² De desbetreffende gegevens dienen aan het volgende adres te worden toegezonden: Europese Commissie, Directoraat-generaal I, Wetstraat 200, 1049 Brussel

Artikel 5

Niemand mag, hetzij rechtstreeks hetzij door middel van een dochteronderneming of tussenpersoon, actief of door opzettelijke nalatigheid, gevolg geven aan eisen of verboden, met inbegrip van verzoeken van buitenlandse rechtbanken, die rechtstreeks of onrechtstreeks gebaseerd zijn op de in artikel 1 genoemde wetten en maatregelen.

Overeenkomstig de in de artikelen 7 en 8 omschreven procedures kan toestemming worden verleend dat een persoon aan genoemde eisen of verboden gevolg geeft indien deze persoon of de Gemeenschap ernstige schade zou leiden indien hij daaraan geen gevolg zou geven.

Terugvordering van schadevergoedingen

Artikel 6

Bedragen die een natuurlijke persoon of een rechtspersoon zijn toegekend ingevolge een uitspraak van een rechtbank of hof in een derde land kunnen worden teruggevorderd, mits door een rechtbank in de Gemeenschap wordt vastgesteld dat deze bedragen op grond van de in artikel 1 genoemde wetten en maatregelen zijn toegekend.

De bedragen kunnen worden teruggevorderd van de natuurlijke persoon of de rechtspersoon te wiens gunste de rechterlijke uitspraak is gedaan, of van een in de Gemeenschap gevestigde rechtspersoon waarvan deze persoon de eigenaar is of waarover deze persoon zeggenschap heeft.³

Uitvoeringsbepalingen

Artikel 7

Voor de toepassing van deze verordening, zal de Commissie:

- a) de Raad regelmatig in kennis stellen van de gevolgen van de in artikel 1 genoemde wetten en andere rechtsregels en de daaruit voortvloeiende maatregelen, aan de hand van de op grond van deze verordening verkregen informatie en zal zij hierover elk jaar een uitgebreid verslag publiceren;
- b) op de in artikel 5 omschreven voorwaarden toestemming verlenen;
- c) verwijzigingen naar onder het toepassingsgebied van deze verordening vallende secundaire wetten of andere rechtsregels die op de in de Bijlage genoemde wetten zijn gebaseerd schrappen of toevoegen, al naar gelang van het geval;

³ Een natuurlijke persoon of rechtspersoon:

is "eigenaar" van een in de Gemeenschap gevestigde rechtspersoon indien meer dan 50% van het kapitaal in handen is van die persoon;

heeft "zeggenschap" over de in de Gemeenschap gevestigde rechtspersoon indien hij een meerderheid van de leden van de raad van bestuur kan benoemen of op een andere wettelijke wijze aan die rechtspersoon leiding kan geven.

- d) de rechterlijke uitspraken waarop artikel 4 van toepassing is, in het Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen bekend maken.

Artikel 8

Voor de toepassing van artikel 7, leden b) en c) wordt de Commissie bijgestaan door een Comité bestaande uit vertegenwoordigers van de Lid-Staten en voorgezeten door de vertegenwoordiger van de Commissie.

De vertegenwoordiger van de Commissie legt het comité een ontwerp van de te nemen maatregelen voor. Het comité brengt advies uit over dit ontwerp binnen een termijn die de Voorzitter kan vaststellen naar gelang van de urgentie van de materie. Het comité spreekt zich uit met de meerderheid van stemmen die in artikel 148, lid 2, van het Verdrag is voorgeschreven voor de vaststelling van door de Raad op voorstel van de Commissie te nemen besluiten. Bij de stemming in het comité worden de stemmen van de vertegenwoordigers van de Lid-Staten overeenkomstig genoemd artikel gewogen. De Voorzitter neemt niet aan de stemming deel.

De Commissie stelt maatregelen vast die onmiddellijk van toepassing zijn. Indien deze maatregelen echter niet met het advies van het comité in overeenstemming zijn, worden zij onverwijld door de Commissie ter kennis van de Raad gebracht.

In dat geval kan de Commissie de toepassing van de maatregelen waartoe zij heeft besloten voor ten hoogste één maand na deze kennisgeving uitstellen.

De Raad kan binnen de in de voorgaande alinea genoemde termijn met een gekwalificeerde meerderheid van stemmen een ander besluit nemen.

Algemene bepalingen en slotbepalingen

Artikel 9

De Lid-Staten stellen de straffen vast die bij overtreding van het bepaalde in deze verordening van toepassing zijn. Deze straffen moeten effectief zijn, in verhouding te staan tot de ernst van de overtreding en potentiële overtreders afschrikken.

Artikel 10

De Commissie en de Lid-Staten delen elkaar mede welke maatregelen zij voor de tenuitvoerlegging van deze verordening hebben genomen, alsmede alle andere informatie in verband met deze verordening.

Artikel 11

Deze verordening is van toepassing op het grondgebied van de Gemeenschap, alsmede in haar luchtruim en op alle vaartuigen en in alle luchtvaartuigen die onder de rechtsbevoegdheid of zeggenschap van een Lid-Staat vallen en op alle natuurlijke personen en particuliere of openbare rechtspersonen die in de Gemeenschap zijn gevestigd.

Artikel 12

Deze verordening treedt in werking op de dag van haar bekendmaking in het *Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen*.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke Lid-Staat.

Gedaan te Brussel,

Voor de Raad,
De Voorzitter

BIJLAGE

De in artikel 1 bedoelde WETTEN EN ANDERE RECHTSREGELS

LAND: VERENIGDE STATEN VAN AMERIKA

WETTEN

1. "National Defense Authorization Act for Fiscal Year 1993", Titel XVII - Cuban Democracy Act of 1992, section 1706.
2. "Cuban Liberty and Democratic Solidarity Act of 1996.

ANDERE RECHTSREGELS

1. 31 CFR (Code of Federal Regulations) Ch. V (7-1-95 edition) Part 515 - Cuban Assets Control Regulations, subpart E - Licenses, Authorizations and Statements of Licensing Policy.

COM(96) 420 def.

DOCUMENTEN

NL

11

Catalogusnummer : CB-CO-96-427-NL-C

ISBN 92-78-08000-4

Bureau voor officiële publikaties der Europese Gemeenschappen

L-2985 Luxemburg